

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **Mgr. Václav Voříšek**, Pod Kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, o návrhu na povolení obnovy řízení, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti členům 18. senátu Městského soudu v Praze ve složení Mgr. Martin Lachmann, Mgr. Jan Ferfecký a Mgr. Martin Bobák, a o návrhu Městského soudu v Praze na delegaci podle § 9 s. ř. s.,

t a k t o:

- I. Soudci Městského soudu v Praze Mgr. Martin Lachmann, Mgr. Jan Ferfecký a Mgr. Martin Bobák **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodování věci žalobce vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 A 59/2024.
- II. Návrh Městského soudu v Praze na přikázání věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 A 59/2024 jinému krajskému soudu **s e z a m í t á**.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Žalobce podal k Městského soudu v Praze návrh na obnovu řízení skončeného rozsudkem ze dne 13. 5. 2025, čj. 18 A 59/2024-236, pro objevení nového důkazu.

[2] Žalobce v podání zároveň vznesl námitku podjatosti vůči členům senátu městského soudu (který ve věci původně rozhodoval) ve složení Mgr. Martin Lachmann, Mgr. Jan Ferfecký a Mgr. Martin Bobák. Námitku odůvodnil tím, že předseda senátu a jeho další členové věděli o tom, že městský soud spolupracuje se spolkem Anděl na cestě, z. s. Spolupráci spatřuje žalobce v tom, že městský soud zaslal Okresnímu soudu pro Prahu 6 rozsudek s doložkou právní moci, což mělo pomoci spolku Anděl na cestě, z. s. ve sporech vedených proti žalobci, který je advokátem. Dle žalobce je předseda senátu Mgr. Martin Lachman objektivně podjatý, když jako místopředseda městského soudu musel nebo měl vědět o spolupráci městského soudu ve prospěch spolku Anděl na cestě, z. s. a musel anebo měl vědět, kdo dal k této pomoci spolku pokyn.

[3] Městský soud zároveň podal návrh na nutnou delegaci ve smyslu § 9 s. ř. s., neboť žalobce ve svém podání fakticky poukázal na důvody tzv. systémové podjatosti, resp. na to, že všichni soudci (správního úseku) městského soudu by měli být z projednání

a rozhodování návrhu na obnovu řízení vyloučení. To žalobce odůvodnil tím, že městský soud (resp. jeho soudci) pomáhá spolku Anděl na cestě, z. s. v jeho sporech.

[4] Soudce Mgr. Lachmann ve vyjádření uvedl, že jako předseda senátu ani jako místopředseda městského soudu nebyl žádán o stanovisko ani nebyl jinak kontaktován soudcem, který vyřizoval žádost o zaslání rozsudku Městského soudu v Praze, sp. zn. 2 A 101/2017, s doložkou právní moci. Upozornil, že do těchto záležitostí nemůže zasahovat. Zmínil však, že z pozice předsedy senátu sám vyřizoval jinou obdobnou žádost o zaslání jiných rozsudků městského soudu opatřených doložkou právní moci, a to přibližně jeden měsíc před konáním ústního jednání ve věci žalobce. Tato okolnost ani způsob vyřízení věci však nezavdává důvod pro jeho vyloučení z projednání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 18 A 59/2024.

[5] Soudci Mgr. Martin Bobák a Mgr. Jan Ferfecký ve vyjádření uvedli, že nemají žádný vztah k věci ani k účastníkům řízení a není jim znám žádný důvod, pro který by měli být z projednávání věci a rozhodování vyloučení. Procesní postup ve věci ani rozhodování v jiných věcech podle nich není důvodem k vyloučení.

[6] Žalobce vznesl námitku podjatosti rovněž proti všem soudcům NSS z důvodu, že zdejší soud systematicky pomáhá spolku Anděl na cestě, z. s., v čele se statutárním orgánem recidivistou P. K.

[7] NSS předně konstatuje, že se námitkou podjatosti proti všem soudcům NSS nemohl věcně zabývat. Za situace, kdy je namítána podjatost všech soudců NSS, totiž o takto pojaté námitce nemá kdo rozhodnout. Z povahy věci je totiž zřejmé, že by o námitce podjatosti neměli rozhodovat ti soudci, kterých se námitka rovněž týká (*nemo iudex in causa sua*). V případě námitky podjatosti proti všem soudcům vrcholných soudů, které nemá kdo nahradit tak vzniká poměrně nestandardní situace – účastník řízení žádá soudní ochranu, avšak zároveň namítá podjatost všech soudců. Kdyby NSS této námitce vyhověl, odepřel by tím žalobci právo na soudní ochranu. NSS se proto touto námitkou žalobce nezabýval a přistoupil k posouzení námitky podjatosti soudců 18. senátu městského soudu.

[8] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“ Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí být námitka podjatosti zdůvodněna a musí v ní být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.

[9] Z ustálené judikatury NSS a Ústavního soudu plyne, že nestrannost soudce je především *subjektivní* psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska *objektivního*, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, lze-li mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz náleze ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94). K vyloučení soudce může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje

pokračování

takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01).

[10] Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je rozhodování nezávislým a nestranným soudcem. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Soudce tedy lze z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezájatě a spravedlivě (viz usnesení NSS ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16). Zákon přitom výslovně stanoví, že takovým důvodem nemůže být okolnost, která spočívá v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[11] Námitka podjatosti vznesená žalobcem nemůže obstát z několika důvodů. Žalobce zaslal soudu ničím nepodložené obvinění všech soudců městského soudu (jakož i soudců NSS), že soudy pomáhají spolku Anděl na cestě, z. s., avšak bez toho, aby svá tvrzení konkrétněji vysvětlil. Pro vyloučení soudce nicméně musí existovat přinejmenším opodstatněná obava, že není zcela nestranný. Soud může námitku podjatosti posoudit pouze na základě přesnějších indicií. Žalobce své podání konkrétněji adresuje pouze ve vztahu k soudci Mgr. Lachmannovi, avšak ani tato okolnost nemůže vést ke zpochybnění nepodjatosti soudce. Předně žalobce neuvádí, jaký vztah by měl mít Mgr. Lachmann k účastníkovi řízení, ani jaký zájem by měl mít na rozhodnutí ve věci. Jedná se o pouhá subjektivní, ničím nepodložená prohlášení o tom, že Mgr. Lachmann měl o postupu některých senátů vědět z důvodu funkce místopředsedy městského soudu. Tato činnost přitom nespadá do rozsahu jeho pravomocí.

[12] NSS rovněž zdůrazňuje, že soudní rozhodnutí (a to i nepravomocná) jsou veřejně dostupná a není proto jasné, jak konkrétně mohl postup městského soudu žalobce poškodit, resp. pomoci spolku Anděl na cestě, z. s. I kdyby snad bylo pravdivé tvrzení žalobce, že městský soud při své činnosti pochybil (což NSS netvrdí), nejedná se o důvod, který by vnášel pochybnosti do nepodjatosti Mgr. Lachmanna a dalších soudců. Soudce lze totiž z projednáváné věci vyloučit pouze ze závažných důvodů, přičemž procesní postup v jiných věcech není sám o sobě důvodem k takovému postupu. „Pochybnosti“ žalobce jsou ničím nepodloženými spekulacemi a jedná se o jeho čistě subjektivní pohled. Pouze racionálně opodstatněná obava přitom může založit důvodné pochybnosti o podjatosti soudce; samotné osobní přesvědčení účastníka řízení nepostačí.

[13] Protože NSS neshledal žádné důvody, které by podjatosti soudců nasvědčovaly, neshledal námitku podjatosti důvodnou a rozhodl proto, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

[14] Městský soud podal v souvislosti s námitkou podjatosti žalobce návrh na přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu. Žalobce totiž podle městského soudu ve svém podání fakticky poukázal na důvody tzv. systémové podjatosti, resp. na to, že všichni soudci (správního úseku) městského soudu by měli být z projednání a rozhodování návrhu na obnovu řízení vyloučeni. NSS proto současně s námitkou podjatosti rozhodoval i o tomto návrhu.

[15] Podle § 9 s. ř. s. NSS *přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát.* Usnesením o přikázání věci jinému než příslušnému soudu se zákonným způsobem mění místní příslušnost soudu určená podle rozhodných okolností, které byly dány v době zahájení řízení. K delegaci proto může dojít pouze při splnění zákonných podmínek. Není-li tomu tak, je porušeno ústavně zaručené právo na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny).

[16] Přikázat věc jinému než příslušnému soudu lze v zásadě ze dvou důvodů – tzv. delegace nutné a delegace vhodné. Delegace nutná je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů (specializovaných samosoudců) krajského soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout. Přikázání věci jinému než příslušnému soudu je dále nutné z důvodu tzv. systémové podjatosti, tedy za situace, kdy existují pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního soudu na základě samotné povahy projednávané věci.

[17] Podle žalobce by měli být z rozhodování o věci vyloučeni všichni soudci městského soudu, neboť tento pomáhá „recivistovi“ P. K. a spolku Anděl na cestě, z. s. v řízeních vedených proti žalobci. Žalobce má pochybnost, zda kriminální činnost P. K. nebyla podporována vybranými soudci správního úseku. To je podle něj patrné také z toho, že soudci pro věci správního soudnictví a zejména NSS nikdy nepodali trestní oznámení pro nedovolené podnikání P. K.

[18] Pod systémovou podjatostí si lze představit např. konflikt zájmů plynoucí ze situace, kdy soudci rozhodují o věci, která se týká třeba funkcionářů soudu či ekonomických zájmů, jež mají dopad rovněž do sféry rozhodujících soudců. To však z tvrzení žalobce ani z jiných okolností nevyplývá. Projednávaná věc se soudců městského soudu ani soudu samotného nijak nedotýká a mezi jednotlivými subjekty neexistuje žádná vazba. Pochybnost o nepodjatosti nelze vyvozovat ani ze skutečnosti, že soudci městského soudu nikdy nepodali proti činnosti P. K. trestní oznámení. Žalobce ostatně neuvádí, jaké konkrétní činnosti P. K. má na mysli a zda měl soud indicie, které by jej vedly k povinnosti oznámit možné spáchání trestného činu. Z návrhu žalobce není ani patrné, jaký vliv má nepodání trestního oznámení na vztah soudců k projednávané věci.

[19] Není proto nutné, aby NSS podrobně posuzoval důvodnost námitky týkající se systémové podjatosti: nevyloučil-li totiž NSS ze shora uvedených důvodů jmenované soudce, neboť neshledal jejich vztah k věci ani k účastníkům, nedává logický smysl, aby na základě téže argumentace vyloučil z projednávání celý městský soud. Na straně soudců městského soudu totiž neexistuje riziko, jež by narušilo jejich nestranné a nezávislé rozhodování.

[20] NSS proto uzavřel, že nejsou splněny podmínky pro delegaci nutnou z důvodu vyloučení soudců správního úseku soudu v rozsahu neumožňujícím sestavit k projednání a rozhodnutí věci senát a neexistují ani důvodné pochybnosti o nepodjatosti všech soudců městského soudu.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

Vojtěch Šimíček
předseda

senátu